

Tehnologia financiară (Fintech) și implicații asupra stabilității financiare

Mihail Lavinia-Georgiana

Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor

Rezumat

Încă de la începuturile lor, serviciile financiare au atins cu succes niveluri înalte de eficiență, viteză și reducere a costurilor prin utilizarea tehnologiei, dar actuala evoluție a Fintech poate conduce la rezultate ce depășesc semnificativ beneficiile pe care le-am văzut în trecut. Inovațiile recente, precum cloud computing, inteligența artificială și robotica, au potențialul de a transforma piața globală și pot produce schimbări majore, de la structura pieței și până la prelucrarea post-tranzacționare. Nu este de mirare că acest lucru a dat naștere unei creșteri rapide în industria Fintech, care acum atrage în mod curent fluxuri de investiții de peste miliarde de dolari pe lună. Pe măsură ce Fintech se dezvoltă din punct de vedere funcțional și se extinde din punct de vedere geografic, atenția trebuie îndreptată și asupra potențialelor riscuri sistemice generate de aceste noi tehnologii și asupra impactului lor asupra stabilității financiare, atât pozitiv, cât și negativ.

Abstract

From its earliest days, financial services has successfully achieved higher levels of efficiency, speed and cost reduction, through the use of technology, but the current fintech revolution may deliver results that far surpass the benefits we've seen in the past. Recent innovations, such as distributed ledgers, cloud computing, artificial intelligence and robotics, have the potential to transform the global marketplace and produce significant changes in everything from market structure to post-trade processing. It's no wonder that this has sparked rapid growth within the fintech industry, which now routinely attracts multi-billion dollar investment flows month over month. As the functional and geographical breadth of fintech grows larger, the discussion needs to evolve to also focus on the potential systemic risks posed by these new technologies and their impact on financial stability – both positive and negative.

Cuvinte cheie: finanțe digitale, inovație tehnologică, stabilitate financiară, incluziune financiară, reglementare

Clasificare JEL: G10

Clasificare REL: 11A

1. Finanțele digitale și evoluția Fintech

În ultimii ani, s-a înregistrat un avans semnificativ al inovației tehnologice la nivelul tuturor domeniilor de activitate, în special în sectorul financiar, care se află într-un proces permanent de adaptare și de implementare a unor tehnologii noi.

Finanțele digitale reprezintă servicii financiare furnizate prin intermediul telefoanelor mobile, calculatoarelor personale, internetului sau cardurilor prevăzute cu un sistem de plată digital¹.

Conform autorilor Gomber, Koch și Siering, finanțele digitale cuprind o multitudine de noi produse financiare, afaceri financiare, un software legat de finanțe, noi forme de comunicare și de interacțiune cu clienții, oferite de companii Fintech și furnizori de servicii financiare inovatoare.

¹ Ozili, P., K., *Impact of digital finance on financial inclusion and stability*, 2017

Orice serviciu financiar digital are la bază trei componente cheie²: o platformă de tranzacții digitală, agenți de vânzare cu amănuntul și utilizarea acestuia de către clienți, tranzacționând prin intermediul platformei digitale.

Pentru a utiliza serviciile financiare digitale, utilizatorul acestora va avea deschis propriul cont bancar sau va putea folosi conturi ale terților, dacă deține permisiunea, și ar trebui să aibă disponibilități bănești pentru a putea efectua plăți sau pentru a încasa numerar prin intermediul platformelor digitale.

Ca și beneficii, finanțele digitale pot conduce la creșterea incluziunii financiare, extinderea serviciilor financiare către sectoarele nefinanciare și extinderea serviciilor de bază către persoanele fizice³, deoarece aproape 50% din populația țărilor dezvoltate dețin un telefon mobil.

De asemenea, finanțele digitale pot oferi servicii bancare convenabile și sigure persoanelor sărace din țările în curs de dezvoltare. Îmbunătățirea recentă a accesibilității și a serviciilor financiare digitale în întreaga lume poate ajuta milioane de clienți săraci să efectueze tranzacții simple cu numerar către un sistem digital formal.

Inovarea în domeniul finanțelor digitale poate avea efecte pozitive pe termen lung asupra performanțelor bancare. Autorii Scott, Van Reenen și Zachariadis examinează impactul asupra performanțelor bancare al adoptării SWIFT, o infrastructură tehnologică bazată pe internet. Examinând un număr de 6848 bănci din 29 de țări din Europa și Statele Unite ale Americii, aceștia au constatat că SWIFT are efecte majore asupra profitabilității pe termen lung, în special pentru băncile cu performanțe mai reduse.

Aceste beneficii preconizate ale finanțelor digitale pot apărea în cazul în care costul furnizării serviciilor financiare digitale este neglijabil sau zero.

Pentru a prezenta inovația tehnologică în sectorul financiar, se folosește noțiunea de Fintech (Financial Technology).

Potrivit Consiliului pentru Stabilitate financiară, Fintech reprezintă o ”inovație tehnologică a serviciilor financiare, care ar putea avea ca rezultat modele noi de afaceri, aplicații, procese și produse, cu un efect material asociat cu furnizarea de servicii financiare pe piețele financiare”⁴.

Un furnizor de servicii bancare și financiare moderne (Fintech) este definit ca fiind o persoană fizică sau o companie care utilizează o platformă tehnologică, online sau offline, pentru a furniza noi servicii financiare sau pentru a îmbunătăți livrarea celor existente.

Dezvoltarea Fintech poate avea un impact semnificativ asupra sistemului financiar, inovația în domeniul tehnologiei, având posibilitatea de a da o nouă formă structurii existente a acestuia⁵.

Extinderea utilizării internetului și a telefoanelor mobile, dar și disponibilitatea calculatoarelor de mare viteză, evoluția criptografiei și a altor inovații tehnologice, au redus barierele de intrare pe piața serviciilor financiare, facilitând apariția unor noi jucători, inclusiv instituții nebancare, cum ar fi operatori de telefonie mobilă sau firme din domeniul IT. Acest fapt poate reprezenta, pe de o parte, un catalizator ce vizează eforturile de incluziune financiară la nivel global, iar pe de altă parte, poate constitui sursa unor îngrijorări suplimentare legate de faptul că unele produse Fintech ar putea căpăta o importanță sistemică⁶.

Astfel, Parlamentul European a evidențiat rolul Fintech ca instrument de incluziune financiară, accentuând necesitatea sporirii gradului de educație financiară în rândul consumatorilor și al investitorilor, în vederea adoptării de către aceștia a unor decizii financiare corespunzătoare și în mod autonom.

² Consultative Group to Assist the Poor- *What is Digital Financial Inclusion and Why Does it Matter?*, 2015

³ World bank- *Digital Finance: Empowering the poor via new technologies*, 2014

⁴ Financial Stability Board- <http://www.fsb.org/what-we-do/policy-development/additional-policy-areas/monitoring-of-fintech/>

⁵ Bruegel- *Capital Markets Union and the fintech opportunity*, 2017

⁶ Banca Națională a României- *Raport asupra stabilității financiare*, 2/2017

În ceea ce privește activitatea Autorității Bancare Europene, în Regulamentul de înființare este specificat faptul că aceasta contribuie la îmbunătățirea protecției consumatorilor prin: promovarea unui nivel de reglementare și supraveghere solid și eficient, asigurarea integrității, transparenței, eficienței și bunei funcționări a piețelor financiare, prevenirea arbitrajului de reglementare și promovarea concurenței echitabile⁷. Acestea sunt principalele motive care stau la baza interesului ABE în domeniul inovației financiare, mai precis, pentru Fintech.

În primăvara anului 2017, Autoritatea Bancară Europeană a derulat un exercițiu de cartografiere pentru o mai bună înțelegere a serviciilor financiare oferite și a inovațiilor implementate de firmele Fintech din UE și cadrul de reglementare al acestora.

Exercițiul a fost efectuat asupra unui eșantion de 282 societăți Fintech, raportate de autoritățile competente, unele dintre acestea fiind reglementate conform legislației UE sau a serviciilor financiare naționale, iar altele fiind identificate ca nereglementate conform legislației privind serviciile financiare.

În urma exercițiului de cartografiere, au fost identificate patru grupe de servicii financiare incluse în domeniul inovațiilor financiare tehnologice. Aceste servicii financiare pot fi consultate în Tabel 1.

Tabel 1

Serviciile financiare din sfera inovațiilor tehnologice financiare

Servicii de creditare, atragere de depozite și atragere de capital	Servicii și mijloace de plată, compensare și decontare	Servicii de investiții și de administrare a investițiilor	Alte activități financiare
Noi modalități de a primi împrumuturi rapid cu realizarea descentralizată a analizei de risc, crowdfunding, finanțarea peer-to-peer, bănci mobile, credit scoring	Portofele mobile, transferuri peer-to-peer, monede electronice, modele virtuale, vânzare de valută, platforme digitale de schimb valutar	Tranzacționare cu frecvență ridicată, copy-trading, e-trading, consiliere robotizată	Servicii de conformitate referitoare la cunoașterea clientului

Sursa: prelucrare proprie după Autoritatea Bancară Europeană, *Discussion paper on the EBA's approach to financial technology (Fintech)*, 2017

La nivelul tuturor categoriilor de servicii s-au înregistrat creșteri rapide ale inovațiilor, activitățile vizând atât comerțul cu amănuntul (gospodării, întreprinderi mici și mijlocii), cât și comerțul cu ridicata (corporații, instituții financiare non-bancare și interbancare).

Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară (BCBS) a efectuat un sondaj informal, solicitându-le membrilor să identifice serviciile și produsele Fintech din jurisdicția lor. Respondenții au raportat că cel mai mare număr de furnizori de servicii Fintech fac parte din categoria serviciilor și mijloacelor de plată, compensare și decontare, urmată de serviciile de creditare, atragere de depozite și atragere de capital.

Prin acest sondaj, s-a încercat cuantificarea numărului de furnizori cheie de servicii Fintech, însă absența datelor privind volumele de procesare și limitele valorilor tranzacțiilor, restrânge orice evaluare a impactului potențial pe care aceste organizații îl pot avea asupra băncilor, dar și asupra sistemelor financiare.

⁷ European Bank Authority- *Discussion paper on the EBA's approach to financial technology (Fintech)*, 2017

Consiliul de Stabilitate Financiară are în vedere cinci funcții economice ale inovațiilor Fintech⁸: plăți, compensare și decontare; depozite, împrumuturi și atragere de capital; asigurări; gestionarea investițiilor; sprijinirea pieței.

Există mai multe mecanisme comune și interdependente de inovare în contextul actual, care pot avea implicații semnificative asupra structurii sistemului financiar. Este vorba despre schimbarea preferințelor consumatorilor (așteptări mari ale clienților în ceea ce privește confortul, viteza, costul și ușurința în utilizare), evoluția tehnologiei (progrese tehnologice ce vizează internetul, Big Data, tehnologia mobilă și puterea de calcul) și modificarea reglementării financiare (modificări ale cerințelor de reglementare și supraveghere și modificări legate de stimulentele de afaceri ale operatorilor existenți și ale noilor jucători).

În acest context, există o serie de aspecte ale structurii pieței care merită luate în considerare, și anume: concentrarea- se referă la distribuția cotei de piață în rândul concurenților care oferă servicii similare; concurența- externalitățile rețelei, importanța încrederii și reputației clienților și costurile fixe ale producției reprezintă bariere importante la intrarea pe piață, care favorizează structurile oligopoliste în furnizarea de servicii financiare; componența- separarea serviciilor financiare potențial activate de tehnologie.

Pentru a analiza beneficiile și riscurile inovațiilor financiare din punct de vedere tehnologic, trebuie avut în vedere faptul că unele inovații ar putea conduce la o furnizare mai eficientă a serviciilor financiare, ceea ce ar determina reducerea fricțiunilor; în mod alternativ, riscurile sistemice și preocupările privind stabilitatea financiară datorate fricțiunilor existente pot fi exacerbate sau pot fi introduse unele noi.

Teoretic, inovația tehnologică în domeniul serviciilor financiare aduce beneficii pentru creșterea economică și pentru stabilitatea financiară prin intermediul unor canale de transmisie, inclusiv prin reducerea fricțiunilor financiare menționate anterior.

Principalele beneficii pentru stabilitatea financiară⁹: descentralizare și diversificare- pot fi atenuate efectele șocurilor financiare în anumite circumstanțe; eficiență- sprijină modelele de afaceri stabile ale instituțiilor financiare și contribuie la creșterea generală a eficienței la nivelul sistemului financiar și al economiei reale; transparența- reduce asimetriile de informații și permite evaluarea mai precisă a riscurilor și existența unor prețuri mai bune; accesul la serviciile financiare și facilitatea acestora- susține creșterea economică durabilă și asigură o diversificare a riscului investițional.

În anii ce au urmat crizei financiare globale, organizațiile internaționale au dezvoltat diverse cadre pentru a evalua riscurile pentru stabilitatea financiară care rezultă din majoritatea sau din toate funcțiile economice. Potențialul Fintech de a submina stabilitatea financiară poate fi evaluat prin valorificarea principalelor caracteristici ale fiecăruia dintre aceste cadre. Cele două componente ale acestei abordări sunt riscurile microfinanciare și riscurile macrofinanciare, inclusiv canalele cheie de transmisie.

Riscurile micro-financiare a căror sursă este de natură financiară vizează: neconcordanța scadenței (investitorii își pot vinde creditele înainte de scadență dacă alți investitori sunt dispuși să le cumpere), lipsa de lichiditate (activitățile Fintech nu implică deținerea de fonduri pentru clienți), efectul de levier (presupune împrumutul unor fonduri pentru a finanța deținerile temporare de obligațiuni), iar cele a căror sursă este de natură operațională sunt: guvernarea (entitățile care oferă servicii financiare, dar care nu se încadrează în perimetrul de reglementare, nu pot fi supuse aceluiași nivel de supraveghere sau control la care sunt supuse instituțiile financiare reglementate), riscurile cibernetice (utilizarea mai intensă a tehnologiei și a soluțiilor digitale extinse oferă mai multe căi de acces hackerilor cibernetici), depedența de terți, riscuri juridice/ de reglementare (necesitatea adaptării cadrului de reglementare la activitățile inovatoare Fintech care nu sunt acoperite de legislația existentă).

⁸ Financial Stability Board- *Financial Stability Implications from FinTech, Supervisory and Regulatory Issues that Merit Authorities' Attention*, 2017

⁹ Financial Stability Board- *Financial Stability Implications from FinTech, Supervisory and Regulatory Issues that Merit Authorities' Attention*, 2017

În categoria riscurilor macro-financiare sunt incluse: contagiunea, prociclicitatea, volatilitatea excesivă, colapsul unor jucători din piață de importanță sistemică.

Consiliul de Stabilitate Financiară consideră că cele mai importante riscuri la adresa stabilității financiare rezultate în urma evoluției Fintech, prezintă un potențial scăzut de materializare, datorită dimensiunii reduse a acestui domeniu. Însă, atenția trebuie îndreptată către Fintech, deoarece ritmul său de creștere este unul rapid.

Creșterea sustenabilă a tehnologiei financiare presupune existența unui cadru concurențial corespunzător prin implementarea unor reguli și standarde internaționale. De asemenea, introducerea unui cadru de reglementare adecvat și vast în domeniul inovațiilor financiare bazate pe tehnologie prezintă o mare importanță în ceea ce privește desfășurarea unei integrări armonizate a serviciilor Fintech la nivel global. Noile reguli trebuie să adreseze cerințele tehnologice și operaționale din perspectiva mediului de afaceri și a autorităților de supraveghere, pentru a reduce concretizarea riscurilor asupra stabilității sistemului financiar. Totodată, este necesar să se ia în considerare diminuarea decalajului dintre regimul prudential aplicat băncilor comerciale și cel aferent societăților nou înființate ce vor furniza produse Fintech.

Directiva revizuită cu privire la serviciile de plată¹⁰ în cadrul pieței unice, constituie cea mai importantă modificare ce a ajutat la dezvoltarea Fintech. Această directivă are ca scop creșterea competiției și a participării, inclusiv a instituțiilor nebancare, în sectorul plăților la nivel european. Se dorește garantarea unor condiții juste de concurență prin fixarea cerințelor ce vizează protecția consumatorilor și a drepturilor și obligațiilor furnizorilor de plăți și ale utilizatorilor.

Directiva privind serviciile de plată presupune pe de o parte, consolidarea sistemului de securitate ce revine mediului bancar online și pe de altă parte, verificarea proceselor de investiții în cadrul sistemelor tehnologice.

În plus, directiva specifică faptul că operatorul unui sistem de plăți trebuie să asigure accesul la sistem celor care prestează servicii de plăți în mod echitabil, cu scopul de a da posibilitatea acestora de a oferi servicii în mod liber.

Cu privire la implicațiile tehnologiei financiare dinspre sfera supravegherii prudenciale, băncile comerciale și autoritățile de supraveghere trebuie să contribuie la asigurarea unui mediu armonios și eficient la nivelul sistemului financiar, în scopul diminuării riscurilor rezultate din sfera inovațiilor financiare. La nivel european, este posibil ca BCE să aibă un rol esențial, asigurându-se că băncile ce își desfășoară activitatea și în aria Fintech vor primi autorizațiile necesare și vor avea instrumente de control corespunzătoare. Evaluările vor ține cont și de aspecte privind capitalul, lichiditatea, solvabilitatea și probabilitatea băncilor care aleg inovațiile în domeniul financiar.

Cuantificarea dimensiunii și a creșterii Fintech, dar și a impactului său asupra industriei bancare este dificilă, deoarece lipsesc datele necesare, de cele mai multe ori¹¹. În fig. 1, este prezentată activitatea globală de investiții la nivelul companiilor Fintech, în perioada 2010-2017.

¹⁰ Banca Națională a României- *Raport asupra stabilității financiare*, 2/2017

¹¹ Bank for International Settlements- *Implications of fintech developments for bank and bank supervisors*, 2018

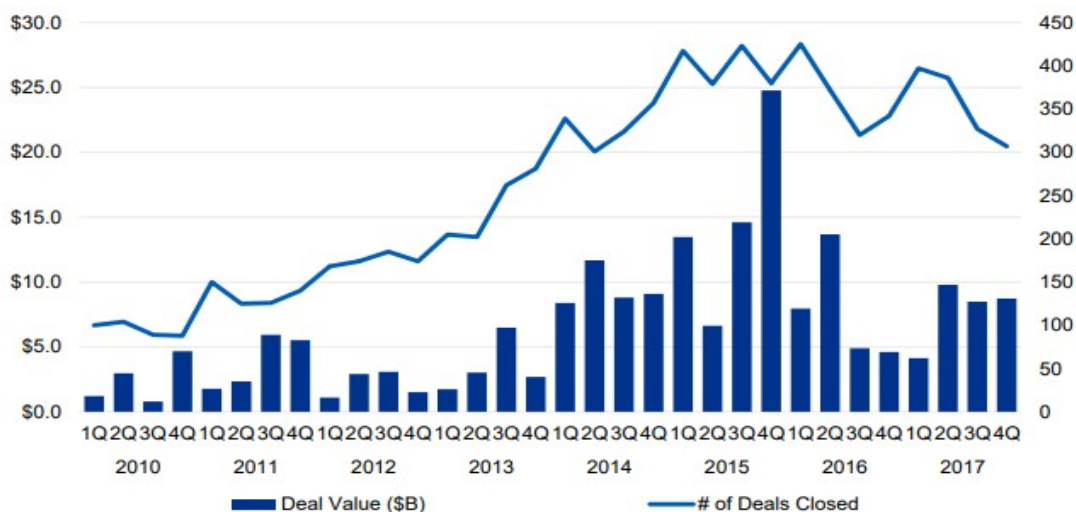

Fig. 1- Activitatea globală de investiții (capital de risc, capital propriu, fuziuni și achiziții) în companiile Fintech, 2010-Q4'17

Sursa: Pulse of Fintech Q4'17, Global Analysis of Investment in Fintech, KPMG International (data provided by PitchBook) February 13, 2018

Dacă avem în vedere sumele înregistrate trimestrial, este important de reținut faptul că, odată cu trecerea timpului, pot fi introduse date suplimentare, având în vedere opacitatea piețelor private, în special în rândul finanțărilor de capital în faza inițială. În consecință, în ultima jumătate a anului 2017, s-ar putea înregistra o creștere a volumului tranzacțiilor, însă care nu depășește valoarea ridicată din 2015. Cu toate acestea, activitatea din anul 2017 este considerată solidă, încurajând investițiile private, fuziunile și achizițiile, dar și consolidarea și inovarea.

2. Implicațiile Fintech asupra stabilității financiare

Stabilitatea sistemului financiar semnifică circumstanța în care sistemul este îndeajuns de solid pentru a face față turbulențelor economice și are capacitatea necesară pentru a realiza mijlocirea finanțării din economie, pentru a administra plățile din cadrul acesteia și pentru a redistribui riscurile în mod convenabil¹².

Influența Fintech asupra forțelor concurențiale, dinamicii piețelor, drepturilor consumatorilor și asupra a numeroase alte domenii, ar putea consolida sau periclita stabilitatea financiară globală.

Efectul potențial al segmentului Fintech asupra stabilității financiare reprezintă o problemă de importanță majoră, în special în aceste stadiu incipient al dezvoltării fenomenului.

DTCC (Depository Trust & Clearing Corporation) consideră că ofertele Fintech trebuie analizate de la caz la caz, dată fiind gama largă de aplicații care stau la baza acestora, fiecare având propriile caracteristici și propriul context specific.

Pentru a evalua impactul unei anumite oferte Fintech asupra stabilității financiare, DTCC a luat în considerare nouă factori cheie¹³.

- Furnizarea de servicii bancare de bază de către firmele Fintech- companiile Fintech care oferă servicii bancare de bază ar putea contribui la consolidarea stabilității financiare, în măsura în care aceste activități diversifică riscul de credit și riscul de lichiditate din cadrul sistemului financiar. În schimb, având în vedere lipsa relativă de experiență bancară, noii participanți ar

¹² Albulescu C., *Stabilitatea sectorului financiar în condițiile aderării României la U.E.M.*, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2010, p. 65.

¹³ Fintech and Financial Stability- *Exploring how technological innovations could impact the safety & security of global markets*, 2017

putea crea vulnerabilități sistemice, mai ales într-o recesiune economică sau în timpul perioadelor de criză.

- Nivelul de fragmentare a fenomenului Fintech- separarea serviciilor financiare care este asociată cu creșterea Fintech-ului, poate aduce beneficii clienților prin creșterea concurenței și prin reducerea comisioanelor. În același timp, fragmentarea creării și furnizării de servicii financiare prin intermediul unor furnizori și platforme suplimentare, poate avea implicații majore: nediferențierea răspunderii între distribuitori și producătorii de servicii financiare cu privire la aspectele operaționale; răspunderea pentru daune; creșterea numărului de puncte operaționale de eșec; extinderea utilizării unor date care ar putea cauza erori și care ar determina existența unui sistem financiar mai puțin eficient.

- Impactul Fintech asupra riscului de concentrare- sectorul Fintech se dezvoltă rapid, însă mărimea sa relativă în sistemul financiar global este limitată în multe țări. Anumite companii devin din ce în ce mai focusate pe diferite domenii ale serviciilor financiare și zone geografice.

- Înlocuirea serviciilor Fintech- sustenabilitatea este un concept important în evaluarea riscului sistemic; serviciile financiare care pot fi substituite cu ușurință, creează într-o mai mică măsură un risc sistemic decât cele care nu pot fi substituite. Înlocuirea serviciilor Fintech depinde de natura serviciului, peisajul competitiv și ușurința cu care utilizatorii unui serviciu poate apela la un alt furnizor în eventualitatea unui eșec.

- Efectul Fintech asupra interconectării financiare- interconectarea furnizorilor de servicii financiare poate avea un impact semnificativ asupra stabilității financiare. În cele mai multe cazuri, interconectarea ajută la reducerea riscului sistemic prin distribuirea ”stresului” financiar către o gamă largă de agenți interconectați.

- Gradul de concurență versus cooperarea între firmele Fintech și furnizorii tradiționali de servicii financiare- companiile Fintech apelează la o gamă variată de strategii. Inițial, au predominat strategiile bazate pe concurență directă, însă, în zilele noastre, companiile Fintech și operatorii tradiționali decid să lucreze împreună.

- Dependența de procesele automatizate de luare a deciziilor- firmele Fintech folosesc tehnologii inovatoare pentru ca serviciile financiare să fie mai rapide și mai eficiente. Ca parte a acestui efort, deciziile care necesită o judecată umană sunt din ce în ce mai mult înlocuite cu algoritmi bazați pe date, valorificând progresele tehnologice în inteligența artificială, învățarea mecanică și robotică¹⁴.

- Creșterea sustenabilă și adoptarea serviciilor Fintech- interacțiunea dintre presiunile industriale, dinamica industriei, preferințele consumatorilor și deciziile de reglementare stă la baza evoluției Fintech, alături de alți factori. Deși rezultatul final al acestui proces evolutiv este imprevizibil în acest moment, este posibil ca Fintech să perturbe anumite domenii sau anumite segmente de piață, lăsând alte zone, în mare măsură, neafectate.

- Evoluția cadrului de reglementare- deciziile politice și acțiunile de reglementare vor determina în mod direct măsura în care Fintech va avea un impact asupra stabilității financiare pentru anii următori. Pentru a contribui la asigurarea unor condiții echitabile de concurență, este esențial ca inițiativele de reglementare să fie armonizate în toate jurisdicțiile.

3. Dezvoltarea Fintech în România

Dezvoltarea tehnologiei informaționale este resimțită și la nivelul României. Digitalizarea și inovația în sectorul financiar prezintă un interes deosebit pentru băncile comerciale, dar și pentru autoritățile de reglementare și supraveghere.

În țara noastră, fenomenul Fintech nu este foarte dezvoltat, dar există inițiative în ceea ce privește amplificarea sa în viitor, ceea ce impune o gestionare eficientă a potențialelor riscuri, cu impact asupra stabilității sectorului financiar românesc.

¹⁴ Fintech and Financial Stability- *Exploring how technological innovations could impact the safety & security of global markets*, 2017

Banca Națională a României a inițiat, în anul 2017, un proces de monitorizare a celor mai semnificative evoluții în domeniul tehnologiei financiare, la nivelul sectorului bancar din România. Multe dintre instituțiile de credit derulează în prezent proiecte de tip Fintech ori își propun să se implice în astfel de proiecte în cel mult un an.

Produsele financiare moderne pe care băncile sau companiile specializate le oferă sau le vor oferi în viitorul apropiat, necesită acces la internet și prevăd utilizarea unor echipamente tehnice potrivite.

Instituțiile de credit sunt dispuse să finanțeze achiziționarea unor noi tehnologii și dezvoltarea acestora. Peste 50% dintre bănci intenționează să coopereze cu alte instituții specializate cu scopul de a dezvolta proiecte de acest fel, iar celelalte doresc să realizeze acest lucru la nivel individual. Băncile care aleg să dezvolte proiecte la nivel intern, au nevoie de un personal bine pregătit în domeniul inovației tehnologice financiare.

Instituțiile de credit din România au depus eforturi majore în ceea ce privește dezvoltarea de noi tehnologii, produse și servicii, cu scopul de a îmbunătăți experiența clienților în mediul bancar online. Apariția noilor tehnologii poate conduce la modificări ale strategiei băncilor prin creșterea sferei clienților eligibili.

Proiectele de tip Fintech inițiate de instituțiile de credit din România sunt¹⁵: Authentication, DLT, Blockchain, Big Data, tranzacții peer-to-peer, Artificial Intelligence, Robotic Process Automation, Chatbot, Video Advisory, Natural Language Understanding. Acestea au în vedere sistemele de plăți, vânzările de produse și servicii bancare, publicitate și orientarea către client. În opinia băncilor, beneficiile pe care de aduc proiectele Fintech vizează atât eficientizarea costurilor prin transferarea interacțiunii cu clienții în mediul online, cât și sporirea numărului de clienți, inclusiv clienți din afara granițelor țării. De asemenea, băncile țin cont și de riscurile asociate proiectelor, ce sunt evaluate pe baza unor metodologii interne sau la nivel de grup. În general, instituțiile de credit susțin că au un nivel mediu al apetitului pentru riscul asociat fenomenului Fintech.

Instituțiile de credit din România ar trebui să privească digitalizarea ca pe o oportunitate, în niciun caz, ca pe o amenințare.

Este necesar ca societățile Fintech să conștientizeze faptul că pentru a funcționa eficient și pentru a obține profit nu pot destabiliza întregul lanț valoric al băncilor comerciale.

Cooperarea între bănci și companiile Fintech este esențială pentru succesul proiectelor de tip Fintech, iar lipsa acesteia poate face diferența între supraviețuire și succes.

Diferențele de natură economică și socială la nivelul populației României pot constitui bariere importante în dezvoltarea Fintech în România¹⁶. Multe dintre persoanele care locuiesc în mediul rural nu folosesc internetul sau serviciile de telefonie, fapt care generează o reducere a accesului la produsele financiare moderne.

Alți factori care pot reprezenta bariere în dezvoltarea segmentului Fintech se referă la gradul redus de incluziune financiară și la nivelul redus de încredere a populației serviciile oferite de bănci. Neîncrederea în sectorul bancar generează un grad scăzut de solicitare a serviciilor de internet în vederea efectuării unor activități financiare.

Facând o comparație între instituțiile de credit și companiile Fintech, putem remarca avantajele la nivelul fiecăror. Astfel, atuurile băncilor constau în: existența de baze de date cu clienții, deținerea capitalului necesar pentru a-și menține clienții, iar în ceea ce privește atuurile companiile Fintech, se constată practicarea unor tarife mai scăzute decât cele ale băncilor, transparența (totul se face la vedere, fapt din care rezultă și costurile mai scăzute), derularea mult mai rapidă a operațiunilor în mediul online.

¹⁵ Banca Națională a României- *Raport asupra stabilității financiare*, 2/2017

¹⁶ Banca Națională a României- *Raport asupra stabilității financiare*, 2/2017

Bibliografie

1. Albulescu C., *Stabilitatea sectorului financiar în condițiile aderării României la U.E.M.*, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2010, p. 65;
2. Banca Națională a României- *Raport asupra stabilității financiare*, 2/2017;
3. Bank for International Settlements- *Implications of fintech developments for bank and bank supervisors*, 2018;
4. Bruegel- *Capital Markets Union and the fintech opportunity*, 2017;
5. Consultative Group to Assist the Poor- *What is Digital Financial Inclusion and Why Does it Matter?*, 2015;
6. European Banking Authority- *Discussion paper on the EBA's approach to financial technology (Fintech)*, 2017;
7. Financial Stability Board- *Financial Stability Implications from FinTech, Supervisory and Regulatory Issues that Merit Authorities' Attention*, 2017;
8. Financial Stability Board- <http://www.fsb.org/what-we-do/policy-development/additional-policy-areas/monitoring-of-fintech/>;
9. Fintech and Financial Stability- *Exploring how technological innovations could impact the safety & security of global markets*, 2017;
10. Ozili, P., K., *Impact of digital finance on financial inclusion and stability*, 2017;
11. World bank- *Digital Finance: Empowering the poor via new technologies*, 2014;